Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
PRIIT PIKAMÄE
prednesené 22. januára 2020[1]

Vec C-114/19 P

Európska komisia
proti

Danilovi Di Bernardovi

„Odvolanie – Verejná služba – Verejné výberové konanie – Nezapísanie do rezervného zoznamu – Podmienky týkajúce sa vzdelania a minimálne trojročnej odbornej praxe – Možnosť doplniť nedostatočné odôvodnenie pred súdom – Podmienky – Žaloba o neplatnosť“

I. Úvod

1. Európska komisia sa svojím odvolaním domáha zrušenia rozsudku Všeobecného súdu Európskej únie z 29. novembra 2018 vo veci Di Bernardo/Komisia (T-811/16, neuverejnený, ďalej len „napadnutý rozsudok“, EU:T:2018:859), ktorým tento súd zrušil rozhodnutie výberovej komisie vo verejnom výberovom konaní formou testov EPSO/AST-SC/03/15 z 10. augusta 2016 nezapísať pána Danila Di Bernarda do rezervného zoznamu na účely prijímania sekretárov/administratívnych pracovníkov platovej triedy SC 1 v oblasti podporných prác vo finančnej oblasti (ďalej len „sporné rozhodnutie“).

2. Prejednávaná vec poskytne Súdnemu dvoru príležitosť spresniť svoju judikatúru týkajúcu sa povinnosti Komisie poskytovať na základe článku 296 druhého odseku ZFEÚ dostatočné odôvodnenie v administratívnych rozhodnutiach, ktoré prijíma voči jednotlivcom, najmä v rámci výberového konania. Súdny dvor bude musieť tiež zaujať stanovisko k otázke, či je Všeobecný súd povinný zohľadniť dodatočné dôkazy predložené Komisiou v rámci konania o žalobe o neplatnosť s cieľom „doplniť“ odôvodnenie takéhoto administratívneho rozhodnutia.

II. Okolnosti predchádzajúce sporu

3. Skutkové okolnosti vyplývajúce z napadnutého rozsudku možno zhrnúť nasledovne.

4. Spor vo veci samej sa týka vyššie uvedeného výberového konania, ktorého oznámenie uverejnil Európsky úrad pre výber pracovníkov (EPSO) v *Úradnom vestníku Európskej únie* z 8. januára 2015 (Ú. v. EÚ C 3 A, 2015, s. 1) (ďalej len „oznámenie o výberovom konaní“).

5. Oznámenie o výberovom konaní obsahuje tri prílohy, pričom každá z nich spresňuje náplň práce, vzdelanie a odbornú prax požadované pre každú z troch oblastí uvádzaných v oznámení o výberovom konaní, a to administratívne podporné práce, podporné práce v oblasti financií a sekretárske podporné práce.

1 Jazyk prednesu: francúzština.

6. V hlave II oznámenia o výberovom konaní, nazvanej „Náplň práce“, sa uvádza:

„Sekretári a administratívni pracovníci (funkčná skupina AST SC) vykonávajú administratívne a sekretárske úlohy, riadenie kancelárie iné rovnocenné úlohy, ktoré si vyžadujú určitý stupeň samostatnosti. Opis konkrétnej náplne práce v jednotlivých oblastiach je uvedený v prílohách.“

7. Bod 1 prílohy II k oznámeniu o výberovom konaní, nazvaný „Náplň práce“, popisuje náplň práce, ktorú majú vykonávať úspešní uchádzači výberového konania v prípade podporných prác v oblasti financií a stanovuje toto:

„Inštitúcie EÚ hľadajú zamestnancov, ktorí budú vykonávať podporné úlohy v oblasti rozpočtu a finančného riadenia.

Ide teda o miesto zamestnanca vykonávajúceho podporné práce v oblasti financií. Títo zamestnanci poskytujú finančnú administratívnu podporu v rámci odborov alebo oddelení inštitúcie.

Úlohy sú rôzne a môžu zahŕňať:

– vybavovanie spisov plnenia rozpočtu v súlade s platnými finančnými pravidlami (administratívne monitorovanie verejných súťaží, príprava zmlúv, monitorovanie súvisiacich transakcií atď.),

– účtovníctvo,

– kontrolu faktúr,

– zaznamenávanie, monitorovanie a validáciu transakcií (návrhy záväzkov, platobné príkazy, inkasné príkazy, údaje týkajúce sa zmlúv a dodávateľov atď.),

– vybavovanie faktúr a plánu odberov,

– vybavovanie finančných spisov vrátane korešpondencie, evidencie a archivácie.

Tieto úlohy si vyžadujú dôkladnú znalosť IT nástrojov, ako napr. spracovanie textu, tabuľkový procesor a používanie účtovného softvéru.“

8. Podmienky účasti na výberovom konaní sú vymedzené v hlave III oznámenia o výberovom konaní. Okrem všeobecných podmienok stanovených v bode 1 hlavy III oznámenia o výberovom konaní sa v bode 2 tejto hlavy uvádzajú osobitné podmienky prijatia do výberového konania, najmä pokiaľ ide o odbornú prax, spolu s odkazmi na príslušné prílohy.

9. Pokiaľ ide o podmienku týkajúcu sa vzdelania požadovaného v prípade podporných prác v oblasti financií, v bode 2 prílohy II k oznámeniu o výberovom konaní sa vyžaduje najmä „vyššie sekundárne vzdelanie, osvedčené dokladom o ukončení štúdia, ktoré umožňuje pokračovať v štúdiu na postsekundárnej úrovni, a následná minimálne trojročná odborná prax prevažne súvisiaca s náplňou práce“.

10. Hlava VI oznámenia o výberovom konaní, nazvaná „Kontrola informácií, ktoré uchádzač uviedol vo svojej prihláške“, vo svojom prvom a treťom odseku spresňuje:

„Po hodnotiacich testoch sa na základe osvedčujúcich dokumentov overia informácie, ktoré uchádzači uviedli vo svojej online prihláške. Úrad EPSO overí splnenie všeobecných podmienok a výberová komisia splnenie osobitných podmienok.

…

Ak sa pri tejto kontrole zistí, že informácie uvedené vo vašej online prihláške, nie sú podložené príslušnými osvedčujúcimi dokumentmi, budete z výberového konania vylúčení.“

11. Dňa 21. januára 2015 podal pán Di Bernardo, odporca v odvolacom konaní, prihlášku do sporného výberového konania na podporné práce v oblasti financií.

12. Pán Di Bernardo sa zúčastnil na vstupných a hodnotiacich testoch stanovených v oznámení o výberovom konaní a predložil doklady potvrdzujúce jeho vzdelanie a odbornú prax, tak ako sú stanovené v bode 1 hlavy V oznámenia o výberovom konaní.

13. E-mailom zo 14. septembra 2015 EPSO informoval pána Di Bernarda, že výberová komisia výberového konania chce získať podrobnejšie informácie týkajúce sa odbornej praxe, ktorú uviedol v záznamoch 2, 5 a 6 jeho prihlášky. Výberová komisia si želala získať najmä dokumenty podpísané jeho predchádzajúcimi zamestnávateľmi, ktoré podrobne opisujú funkcie vykonávané počas týchto pracovných skúseností, ako aj kópie pracovných zmlúv, v ktorých sú jasne uvedené dátumy začiatku a skončenia ich platnosti.

14. E-mailom z 15. septembra 2015 pán Di Bernardo poslal doplňujúce osvedčujúce dokumenty týkajúce sa záznamov 2, 5 a 6 jeho prihlášky.

15. E-mailom zo 17. septembra 2015 EPSO odpovedal pánovi Di Bernardovi, že výberová komisia ho „žiada o zaslanie podrobného popisu pracovných úloh podpísaného zamestnávateľom, pokiaľ ide o záznamy 2, 5 a 6“.

16. E-mailom z 18. septembra 2015 pán Di Bernardo vyhlásil, že k záznamom 5 a 6 svojej prihlášky takýto popis nemá k dispozícii. Uviedol, že talianska spoločnosť, ktorá ho zamestnávala, bola zrušená a že nie je schopný poskytnúť tieto dokumenty. Predložil teda kópiu talianskych vnútroštátnych kolektívnych pracovných zmlúv (Contratto collettivo nazionale di lavoro), ktoré zahŕňali úradný popis funkcií spojených s rôznymi pracovnými zmluvami, medzi ktoré patrila aj jeho pracovná zmluva, ako aj dva listy od tejto talianskej spoločnosti a pracovnú zmluvu s uvedenou spoločnosťou.

17. Ďalším e-mailom z 18. septembra 2015 pán Di Bernardo zaslal EPSO podrobný popis práce týkajúcej sa odbornej praxe uvedenej v zázname 2 jeho prihlášky.

18. Listom z 27. októbra 2015 EPSO oznámil pánovi Di Bernardovi svoje rozhodnutie nezaradiť ho do zoznamu úspešných uchádzačov výberového konania z dôvodu, že nesplnil všetky podmienky účasti stanovené v prílohe II k oznámeniu o výberovom konaní. Konkrétne mu bolo oznámené, že odborná prax uvedená v záznamoch 1 až 7 jeho prihlášky nedosahuje minimálnu dĺžku troch rokov odbornej praxe prevažne súvisiacej s náplňou práce v oblasti podporných prác vo finančnej oblasti, ako sa uvádza v bode 2 prílohy II k oznámeniu o výberovom konaní.

19. E-mailom zo 4. novembra 2015 pán Di Bernardo podal žiadosť o preskúmanie rozhodnutia výberovej komisie.

20. E-mailom zo 6. apríla 2016 pán Di Bernardo kontaktoval EPSO s cieľom zistiť, v akom štádiu sa nachádza jeho žiadosť o preskúmanie po viac ako piatich mesiacoch od jej podania.

21. E-mailom z 8. apríla 2016 EPSO informoval pána Di Bernarda, že konanie o preskúmaní rozhodnutia výberovej komisie ešte stále prebieha.

22. Listom z 8. júla 2016 EPSO odpovedal na žiadosť pána Di Bernarda o preskúmanie.

23. E-mailom zo 14. júla 2016 pán Di Bernardo upozornil EPSO, že odpoveď z 8. júla 2016 zjavne nezodpovedá jeho faktickej situácii.

24. Listom z 10. augusta 2016 výberová komisia potvrdila pánovi Di Bernardovi, že došlo k administratívnej chybe, ktorá viedla k zaslaniu odpovede z 8. júla 2016, a informovala ho, že tento list, t. j. list z 10. augusta 2016, je skutočným rozhodnutím výberovej komisie prijatým v nadväznosti na žiadosť o preskúmanie, ktorým výberová komisia potvrdzuje svoje pôvodné rozhodnutie nezapísať ho do zoznamu úspešných uchádzačov.

25. Sporným rozhodnutím výberová komisia informovala pána Di Bernarda, že po preskúmaní potvrdzuje svoje rozhodnutie oznámené listom z 27. októbra 2015. Uviedla, že pred začatím svojej práce stanovila výberové kritériá na účely posúdenia, či vzdelanie a odborná prax uchádzačov naozaj zodpovedajú schopnostiam požadovaným pre pracovné miesta, ktoré sa majú obsadiť. Výberová komisia pána Di Bernarda konkrétne informovala, že „po preskúmaní dokladov predložených na zdokumentovanie odbornej praxe uvádzanej v záznamoch 2, 5 a 6 [jeho] prihlášky dospela k záveru, že tieto dokumenty nepotvrdzujú, že [jeho] príslušná odborná prax prevažne súvisela s náplňou práce, ako to vyžaduje oznámenie o výberovom konaní“.

III. Konanie pred Všeobecným súdom a napadnutý rozsudok

26. Pán Di Bernardo návrhom doručeným do kancelárie Všeobecného súdu 18. novembra 2016 podal žalobu, ktorou sa domáha zrušenia sporného rozhodnutia, náhrady škody, ktorá mu vznikla, ako aj uloženia povinnosti Komisii nahradiť trovy konania.

27. Komisia vo svojom vyjadrení k žalobe z 3. februára 2017 navrhla zamietnuť žalobu a uložiť pánovi Di Bernardovi povinnosť nahradiť trovy konania.

28. Rozsudkom z 29. novembra 2018 Všeobecný súd zrušil pre nedostatok odôvodnenia zamietnutie prihlášky pána Di Bernarda a zamietol návrhy v zostávajúcej časti žaloby.

29. Pán Di Bernardo na podporu svojej žaloby podanej proti rozhodnutiu výberovej komisie uviedol dva žalobné dôvody, pričom prvý bol založený na zjavne nesprávnom posúdení, ktoré vykazovalo uvedené rozhodnutie, a druhý na porušení povinnosti odôvodnenia, najmä preto, že výberové kritériá stanovené výberovou komisiou na účely posúdenia, či uchádzači spĺňajú spornú podmienku účasti na výberovom konaní, mu nikdy neboli oznámené.

30. Všeobecný súd začal svoju analýzu preskúmaním druhého žalobného dôvodu, keďže usúdil, že existencia dostatočného odôvodnenia sporného rozhodnutia je predpokladom preskúmania prvého žalobného dôvodu.

31. Všeobecný súd v bode 35 napadnutého rozsudku pripomenul, že podľa ustálenej judikatúry cieľom povinnosti odôvodniť každé rozhodnutie spôsobujúce ujmu je poskytnúť dotknutej osobe dostatočné informácie na zistenie, či je rozhodnutie odôvodnené alebo či vykazuje vadu umožňujúcu napadnúť jeho zákonnosť, a umožniť súdu Únie preskúmať zákonnosť napadnutého rozhodnutia.

32. Všeobecný súd v bodoch 37 a 38 napadnutého rozsudku pripomenul, že podľa rovnako ustálenej judikatúry, ak napadnuté rozhodnutie obsahuje pred podaním žaloby aspoň východisko odôvodnenia, má administratíva právo poskytnúť v priebehu konania doplňujúce informácie a splniť si svoju povinnosť odôvodnenia. Všeobecný súd v prejednávanej veci usúdil, že odôvodnenie sporného rozhodnutia oznámené pánovi Di Bernardovi pred podaním žaloby nebolo ani dostatočné, ani úplne chýbajúce, a kvalifikoval ho ako „takmer chýbajúce“. Tento súd zastával názor, že „takmer chýbajúce“ odôvodnenie, podobne ako úplne chýbajúce odôvodnenie, nemožno nahradiť oznámením dôvodov po podaní žaloby.

33. Všeobecný súd vo svojej analýze obsahu rozhodnutia o nezaradení uchádzača do rezervného zoznamu, doplneného tvrdeniami výberovej komisie v rozhodnutí o preskúmaní, v bodoch 41 až 45 napadnutého rozhodnutia uviedol, že sporné rozhodnutie, ktorým bola zamietnutá žiadosť pána Di Bernarda o preskúmanie, výberová komisia odôvodnila mimoriadne stručne. Vyplýva to zo skutočnosti, že okrem chýbajúcej špecifikácie obsahu výberových kritérií uchádzača sa výberová komisia obmedzila len na konštatovanie chýbajúcej relevantnosti troch záznamov v prihláške pána Di Bernarda, konkrétne záznamov 2, 5 a 6, bez toho, aby poskytla akúkoľvek užitočnú informáciu, pokiaľ ide o zvyšnú časť jeho prihlášky.

34. V odpovedi na tvrdenie, že pán Di Bernardo od výberovej komisie nepožadoval doplňujúce individuálne vysvetlenia a že táto komisia bola pracovne vyťažená, Všeobecný súd v bodoch 46 a 47 napadnutého rozsudku pripomenul, že vzhľadom na štádium výberového konania, v ktorom bolo napadnuté rozhodnutie prijaté, nemožno platne tvrdiť, že výberová komisia bola v situácii, keď mohla rozhodnutie o zamietnutí prihlášky pána Di Bernarda odôvodniť iba formou zhrnutia.

35. Ďalej sa Všeobecný súd v bodoch 49 a 50 napadnutého rozsudku zaoberal obsahom žiadosti o preskúmanie a po tom, čo pripomenul jej obsah, poukázal na to, že výberová komisia sa v súvislosti s neposkytnutím presných vysvetlení pánovi Di Bernardovi v prvostupňovom konaní nemohla odvolávať na to, že výslovne nepožiadal o poskytnutie individuálnych vysvetlení. Podľa Všeobecného súdu v každom prípade a vzhľadom na to, že neboli známe výberové kritériá, na základe ktorých by mala byť takáto žiadosť o poskytnutie individuálnych vysvetlení v zásade sformulovaná, samotné spochybnenie záveru, ku ktorému výberová komisia dospela v rozhodnutí o zamietnutí prihlášky pána Di Bernarda v prvostupňovom konaní, by malo stačiť na to, aby sa považovalo za žiadosť tohto uchádzača o poskytnutie individuálnych vysvetlení.

36. Všeobecný súd v bode 51 napadnutého rozsudku konštatoval, že sporné rozhodnutie je chybné z dôvodu nedostatočného odôvodnenia, pretože neposkytuje dostatočné údaje, ktoré by umožnili na jednej strane pánovi Di Bernardovi porozumieť dôvodom a posúdiť jeho zákonnosť, a na strane druhej súdu Únie vykonať preskúmanie jeho zákonnosti. Tento súd poznamenal, že v čase podania žaloby pán Di Bernardo nepoznal dôvody, pre ktoré výberová komisia dospela k napadnutému rozhodnutiu, ani metódy, ktoré na tento účel použila.

37. V bode 53 napadnutého rozsudku Všeobecný súd uplatnil judikatúru, podľa ktorej musí napadnuté rozhodnutie pred podaním žaloby obsahovať aspoň východisko odôvodnenia, pričom zastával názor, že dôvody sporného rozhodnutia boli mimoriadne stručné a neúplné, čo pánovi Di Bernardovi neumožňovalo porozumieť tomu, na základe čoho dospela výberová komisia k záveru, že nemá potrebnú odbornú prax. V tomto kontexte Všeobecný súd vzal na vedomie skutočnosť, že Komisia uviedla dôvody sporného rozhodnutia, ktoré boli potrebné na posúdenie jeho zákonnosti, len postupne v priebehu konania pred Všeobecným súdom. Tento súd poznamenal, že Komisia predložila výberové kritériá vo veľmi pokročilom štádiu písomnej časti konania, konkrétne v prílohe k duplike, čím zbavila pána Di Bernarda možnosti uplatniť svoje tvrdenia na základe týchto kritérií. Všeobecný súd zastával názor, že výberové kritériá sú však nevyhnutné na účely posúdenia, či pri analýze odbornej praxe pána Di Bernarda výberová komisia neprekročila hranice svojej voľnej úvahy.

38. Všeobecný súd súhlasil s názorom pána Di Bernarda, že nemohol v žalobe uplatniť prípadný žalobný dôvod založený na porušení oznámenia o výberovom konaní zo strany výberovej komisie, keďže výberové kritériá mu neboli oznámené v dostatočnom časovom predstihu. Tento súd uviedol, že zo znenia oznámenia o výberovom konaní však vyplýva, že prax v oblasti administratívnej podpory v zásade mohla byť prinajmenšom sčasti zohľadnená ako relevantná prax.

39. Všeobecný súd zastával názor, že pán Di Bernardo správne uviedol, že nemohol účinne spochybniť posúdenie niektorých záznamov vo svojej prihláške zo strany výberovej komisie. Tento súd uviedol, že na základe listu z 27. októbra 2015 a sporného rozhodnutia pán Di Bernardo nemohol vedieť, či výberová komisia uznala aspoň časť jeho odbornej praxe za relevantnú, a ak áno, ktorá časť to bola, hoci Komisia vo svojich písomných podaniach uznala, že pán Di Bernardo mal relevantnú odbornú prax v dĺžke 31 mesiacov týkajúcu sa podporných prác vo finančnej oblasti.

40. Všeobecný súd dospel k záveru, že je potrebné vyhovieť druhému žalobnému dôvodu a zrušiť sporné rozhodnutie bez toho, aby bolo potrebné preskúmať prvý žalobný dôvod vznesený pánom Di Bernardom.

IV. Konanie pred Súdnym dvorom a návrhy účastníkov konania

41. Toto odvolanie bolo podané Komisiou 8. februára 2019 a zapísané do registra kancelárie Súdneho dvora 14. februára 2019. Komisia navrhuje, aby Súdny dvor:

– zrušil napadnutý rozsudok,

– vrátil vec na ďalšie konanie Všeobecnému súdu,

– rozhodol, že o trovách prvostupňového konania a odvolacieho konania sa rozhodne neskôr.

42. Pán Di Bernardo predložil svoje vyjadrenie k odvolaniu 24. mája 2019, ktoré bolo zapísané do registra kancelárie Súdneho dvora 27. mája 2019 a v ktorom navrhuje, aby Súdny dvor:

– odvolanie zamietol,

– uložil Komisii povinnosť nahradiť trovy konania.

43. Rozhodnutím z 20. júna 2019 predseda Súdneho dvora rozhodol, že predloženie repliky nie je potrebné.

V. Právna analýza

A. Úvodné poznámky

44. Pred samotným preskúmaním jednotlivých odvolacích dôvodov treba pripomenúť, že v súlade s článkom 256 ods. 1 druhým pododsekom ZFEÚ a článkom 58 prvým odsekom Štatútu Súdneho dvora Európskej únie sa odvolanie obmedzuje na právne otázky. Táto podmienka je v prejednávanej veci splnená, keďže Komisia v podstate vytýka Všeobecnému súdu, že porušil právo Únie z dôvodu, že (B) uložil neprimerané požiadavky vo vzťahu k odôvodneniu rozhodnutia prijatého Komisiou a (C) porušil povinnosť Všeobecného súdu zohľadniť *ex offo* dodatočné skutočnosti predložené Komisiou v rámci konania o neplatnosť na účely „doplnenia“ odôvodnenia tohto rozhodnutia. Tieto odvolacie dôvody budú preskúmané v tomto poradí, keďže právna otázka, ktorú prináša druhý odvolací dôvod, vyvstáva iba v prípade, že sa má potvrdiť posúdenie Všeobecného súdu, podľa ktorého sporné rozhodnutie nespĺňa požiadavky vyplývajúce z povinnosti odôvodnenia podľa práva Únie.

45. Prejednávaná vec sa vyznačuje veľmi rozdielnymi posúdeniami skutkového rámca, najmä pokiaľ ide o údaje obsiahnuté v spise uchádzača pána Di Bernarda a ich relevantnosť na účely prijatia sporného rozhodnutia. Netreba však zabúdať, že v súlade s rozdelením právomocí medzi dvoma súdmi Európskej únie v rámci odvolacieho konania neprináleží Súdnemu dvoru spochybňovať posúdenie

skutkového stavu vykonaného Všeobecným súdom.[2] Rovnako ani analýza nebude môcť zmeniť predmet sporu tým, že sa bude zaoberať ďalšími skutočnosťami, ktoré neboli pred súdom vznesené,[3] napríklad či sú kritériá stanovené v tabuľke hodnotenia vypracovanej EPSO primerané na výber vhodných uchádzačov a/alebo či pán Di Bernardo spĺňa tieto kritériá na základe jeho odbornej praxe. V dôsledku toho sa Súdny dvor bude musieť obmedziť na preskúmanie právnych otázok uvedených v predchádzajúcom bode.

B. O prvom odvolacom dôvode

1. Tvrdenia účastníkov konania

46. Svojím prvým odvolacím dôvodom Komisia poukazuje na nesprávne právne posúdenie, ktorého sa dopustil Všeobecný súd v bodoch 41 až 53 napadnutého rozsudku, pri vymedzení rozsahu povinnosti výberovej komisie odôvodniť odmietnutie zapísať uchádzača do rezervného zoznamu. Všeobecný súd dostatočne nezohľadnil právny a skutkový kontext sporného rozhodnutia, hoci dostatočnosť odôvodnenia musí byť posúdená vzhľadom na tento kontext a nielen na znenie rozhodnutia.

47. V prvom rade výberové kritériá nemajú taký význam, aký im pripisuje Všeobecný súd z hľadiska povinnosti odôvodnenia v bodoch 41, 45 a 50 napadnutého rozsudku, čo potvrdzuje aj skutočnosť, že pán Di Bernardo nikdy nežiadal o ich poskytnutie.

48. Komisia v druhom rade tvrdí, že skutočnosť, že výberová komisia vo svojom rozhodnutí o zamietnutí spomína len doklady preukazujúce odbornú prax, ktorá zodpovedá záznamom 2, 5 a 6 prihlášky, nijako „nenaznačuje“, na rozdiel od toho, ako rozhodol Všeobecný súd v bode 43 napadnutého rozsudku, že výberová komisia považovala odbornú prax uvedenú v ostatných záznamoch prihlášky za relevantnú. Naopak, zamietnutie prihlášky pána Di Bernarda znamená, že výberová komisia po preskúmaní všetkých pracovných skúseností uvádzaných v siedmich záznamoch jeho prihlášky dospela k záveru, že pán Di Bernardo nespĺňal podmienku príslušnej odbornej praxe v dĺžke 36 mesiacov.

49. V treťom rade Všeobecný súd v bode 48 napadnutého rozsudku nesprávne usúdil, že žiadosť o preskúmanie naznačuje, že pán Di Bernardo nepoznal dôvody, pre ktoré sa jeho odborná prax považovala za nedostatočnú.

50. Vo štvrtom rade Všeobecný súd v bodoch 46 a 47 napadnutého rozsudku nesprávne usúdil, že Komisia sa nemôže odvolávať na judikatúru, podľa ktorej je výberová komisia v prípade výberového konania s veľkým počtom účastníkov oprávnená v prvej fáze odôvodniť odmietnutie výberu vo forme zhrnutia. Hoci v prejednávanej veci išlo skutočne o výberové konanie s veľkou účasťou, podľa názoru Všeobecného súdu úplné odôvodnenie sporného rozhodnutia vzhľadom na štádium, v ktorom bolo prijaté, nepredstavovalo pre výberovú komisiu nadmerné zaťaženie.

51. V piatom rade výberová komisia na rozdiel od toho, čo uvádza Všeobecný súd v bode 50 napadnutého rozsudku, nemôže byť povinná zverejňovať kritériá výberu na základe kvalifikácie, ak jej v tomto zmysle nebola predložená žiadna žiadosť, ibaže by došlo k porušeniu tajného charakteru rokovania výberovej komisie.

2 Rozsudok z 22. mája 2008, Evonik Degussa/Komisia (C-266/06 P, neuverejnený, EU:C:2008:295, bod 71).

3 Rozsudok z 22. septembra 2016, Pensa Pharma/EUIPO (C-442/15 P, neuverejnený, EU:C:2016:720, bod 53).

52. V šiestom rade konštatovanie, ktoré urobil Všeobecný súd v bodoch 49 až 51 napadnutého rozsudku, že bližšie nešpecifikovaná žiadosť o opätovné preskúmanie, akou je žiadosť pána Di Bernarda, ukladá výberovej komisii povinnosť poskytnúť podrobné vysvetlenia pre každý záznam v prihláške, by viedlo k preneseniu dôkazného bremena o existencii odbornej praxe požadovanej v oznámení o výberom konaní na výberovú komisiu. Dôkazné bremeno však prináleží uchádzačom, ako to vyplýva z oznámenia o výberovom konaní, v ktorom sa uvádza, že „na základe osvedčujúcich dokumentov [sa] overia informácie, ktoré uchádzači uviedli vo svojej online prihláške“.

53. Napokon v bodoch 53 až 55 napadnutého rozsudku si Všeobecný súd zamenil požiadavku odôvodnenia s dôvodnosťou tohto odôvodnenia, ktorá sa týka materiálnej zákonnosti rozhodnutia. Komisia považuje za dôkaz o tejto zámene skutočnosť, že Všeobecný súd v bode 53 napadnutého rozsudku zastával názor, že výberové kritériá sú nevyhnutné na účely posúdenia, či pri analýze odbornej praxe výberová komisia „neprekročila hranice svojej voľnej úvahy“.

54. Pán Di Bernardo v odpovedi na prvý odvolací dôvod tvrdí, že Všeobecný súd nerozšíril povinnosť odôvodnenia tým, že zastával názor, že sporné rozhodnutie sa vyznačuje „takmer úplne“ chýbajúcim odôvodnením.

55. V prvom rade Komisia nemôže odôvodnene tvrdiť, že sporné rozhodnutie bolo pred podaním žaloby dostatočne odôvodnené. Odôvodnenie odmietnutia zapísať pána Di Bernarda do zoznamu úspešných uchádzačov, ktoré sa obmedzilo na skopírovanie znenia podmienky týkajúcej sa odbornej praxe, je totiž všeobecné a typizované. Dodatočná informácia uvedená v odpovedi na žiadosť o preskúmanie, že osvedčujúce dokumenty predložené uchádzačom neumožňujú potvrdiť relevantnosť pracovných skúseností uvedených v záznamoch 2, 5 a 6 jeho prihlášky, je tiež nedostatočná, ak zo strany výberovej komisie neboli oznámené výberové kritériá a všetky informácie týkajúce sa posúdenia ostatných pracovných skúseností uvedených v záznamoch 1, 3, 4 a 7 prihlášky.

56. V druhom rade Všeobecný súd správne rozhodol, že oznámenie výberových kritérií nemohlo doplniť odôvodnenie sporného rozhodnutia, keďže bolo vykonané v štádiu dupliky, teda v príliš neskorom štádiu konania, aby bolo dotknutej osobe umožnené reagovať naň v súlade so zásadou rovnosti zbraní.

57. V treťom rade skutočnosť, že pán Di Bernardo nepožiadal, aby mu boli oznámené výberové kritériá, nemá žiadny vplyv na to, že odôvodnenie je nedostatočné. Je povinnosťou autora aktu oznámiť odôvodnenie svojho rozhodnutia bez toho, aby ho adresát rozhodnutia o to požiadal.

58. Vo štvrtom rade pán Di Bernardo spochybňuje tvrdenie Komisie, podľa ktorého výberové kritériá nemajú „žiadny význam z hľadiska dodržania povinnosti odôvodnenia“. Keďže z odôvodnenia sporného rozhodnutia vyplýva, že výberová komisia uplatnila tieto kritériá na posúdenie relevantnosti odbornej praxe dotknutej osoby, neexistuje žiadny dôvod, prečo by tejto osobe nemali byť oznámené. Navyše na rozdiel od toho, čo tvrdí Komisia, tajný charakter rokovania výberovej komisie nebráni oznámeniu výberových kritérií.

59. V piatom rade by sa mal rozsah odôvodnenia posudzovať aj z hľadiska právneho záujmu na zaslaní vysvetlení, ktorý môže mať adresát písomnosti. Pán Di Bernardo bol vylúčený z výberového konania po tom, čo uspel vo všetkých testoch, čo znamená, že mal reálnu nádej, že jeho meno sa objaví na zozname úspešných uchádzačov. Z tohto dôvodu by mal mať právo poznať presné dôvody svojho vylúčenia z výberového konania. Okrem toho výberovú komisiu oprávnila odôvodniť svoje rozhodnutia vo forme zhrnutia v počiatočnej fáze len skutočnosť, že na výberovom konaní sa zúčastnil veľký počet uchádzačov. Výberová komisia nie je zbavená povinnosti poskytnúť relevantné odôvodnenie v prípade, keď ako v prejednávanej veci rozhoduje o žiadosti o preskúmanie rozhodnutia. Okrem toho podľa odpovede Komisie na opatrenie na zabezpečenie priebehu konania prijaté Všeobecným súdom bola

v danej oblasti predmetného výberového konania (podporné práce vo finančnej oblasti) zamietnutá žiadosť o preskúmanie iba siedmim uchádzačom. V tomto štádiu pracovné vyťaženie výberovej komisie nemožno vôbec porovnávať s pracovným vyťažením, ku ktorému dochádza v čase preskúmania prihlášok všetkých uchádzačov.

60. V šiestom rade tvrdenie, podľa ktorého sa výberová komisia podrobne zaoberala všetkými položkami prihlášky, sa týka účinnosti preskúmania prihlášky odporcu a nemá vplyv na otázku, či odôvodnenie sporného rozhodnutia bolo dostatočné. Okrem toho skutočnosti uvedené v spise vyvolávajú pochybnosti o tom, či výberová komisia naozaj pozorne preskúmala situáciu odporcu. Na jednej strane výberová komisia najprv omylom znížila o desať mesiacov dĺžku odbornej praxe, ktorú považovala za čiastočne spojenú s náplňou práce. Na druhej strane pán Di Bernardo pripomína, že odpoveď na svoju žiadosť o preskúmanie rozhodnutia dostal až po deviatich mesiacoch od podania tejto žiadosti. V siedmom rade argumentácia Komisie namierená proti bodom 54 a 55 napadnutého rozsudku je neúčinná, pokiaľ ide o dôvody uvedené len pre úplnosť.

2. Posúdenie

61. Chcel by som konštatovať, že na rozdiel od toho, čo tvrdí Komisia vo svojom odvolaní, a ako vysvetlím nižšie, Všeobecný súd vo svojej analýze žaloby o neplatnosť riadne zohľadnil právny a skutkový kontext sporného rozhodnutia. Všeobecný súd totiž na úvod zdôraznil dôležitosť povinnosti odôvodniť každé rozhodnutie spôsobujúce ujmu, pričom pripomenul, že táto povinnosť má dvojaký cieľ, a to jednak oboznámiť dotknuté osoby s dôvodmi prijatého opatrenia, aby mohli brániť svoje práva, a jednak umožniť súdu Únie preskúmať zákonnosť dotknutého rozhodnutia.[4] Všeobecný súd tiež uviedol, že rozsah povinnosti odôvodnenia treba v každom prípade posudzovať nielen vzhľadom na obsah napadnutého rozhodnutia, ale aj vzhľadom na konkrétne okolnosti, ktoré viedli k jeho prijatiu.[5] Tieto úvahy nemožno v rámci odvolania spochybňovať, keďže sú založené na ustálenej judikatúre Súdneho dvora, ktorú si Všeobecný súd osvojil. Vo svetle týchto zásad treba preskúmať spôsob, akým Všeobecný súd uplatnil právo Únie.

62. Poznamenávam, že Všeobecný súd sústredil svoju pozornosť na preskúmanie odôvodnenia sporného rozhodnutia, pričom zohľadnil rôzne výmeny korešpondencie medzi EPSO a pánom Di Bernardom, konkrétne žiadosti adresované tomuto poslednému menovanému o predloženie dokladov na zdokumentovanie jeho odbornej praxe, a nakoniec dospel k záveru, že dôvody na zamietnutie jeho prihlášky, ktoré uviedol EPSO, boli „mimoriadne stručné a neúplné“. Všeobecný súd sa na tento účel opieral o dôkladné preskúmanie sporného rozhodnutia v bodoch 41 až 44 napadnutého rozsudku. Toto konštatovanie sa mi zdá byť správne vzhľadom na neexistenciu akéhokoľvek vysvetlenia zo strany EPSO, pokiaľ ide o dôvody, pre ktoré výberová komisia dospela k záveru, že pán Di Bernardo nemal odbornú prax potrebnú na výkon funkcie sekretára v oblasti podporných prác vo finančnej oblasti.

63. Vzhľadom na početnú výmenu korešpondencie, ktorá zjavne smerovala k objasneniu otázky dodržania výberových kritérií, sa dalo rozumne očakávať, že EPSO poskytne presnejšie informácie na účely odôvodnenia svojho rozhodnutia nezapísať pána Di Bernarda do zoznamu úspešných uchádzačov. EPSO sa však obmedzil len na to, že mu listom z 27. októbra 2015 oznámil, že odborná prax uvedená v bodoch 1 až 7 jeho prihlášky nedosahuje minimálnu dĺžku troch rokov odbornej praxe prevažne súvisiacej s náplňou práce v oblasti podporných prác vo finančnej oblasti, ako sa uvádza v bode 2 prílohy II k oznámeniu o výberovom konaní. V nadväznosti na žiadosť o preskúmanie rozhodnutia výberovej komisie, ktorú podal pán Di Bernardo, EPSO potvrdil svoje rozhodnutie listom z 10. augusta 2016 bez toho, aby poskytol presnejšie informácie.

4 Rozsudky z 2. októbra 2003, Thyssen Stahl/Komisia (C-194/99 P, EU:C:2003:527, bod 144); z 28. júna 2005, Dansk Rørindustri a i./Komisia (C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, bod 462), a z 28. júna 2018, EUIPO/Puma (C-564/16 P, EU:C:2018:509, bod 64).

5 Rozsudky Súdneho dvora z 21. júna 1984, Lux/Dvor audítorov (69/83, EU:C:1984:225, s. 2447, bod 36); z 13. decembra 1989, Prelle/Komisia (C-169/88, EU:C:1989:640, s. 4335, bod 9), a z 12. novembra 1996, Ojha/Komisia (C-294/95 P, EU:C:1996:434, bod 18).

64. Je však zrejmé, že tento postup nespĺňal požiadavky primeraného odôvodnenia, pretože samotné zopakovanie výberových kritérií obsiahnutých v oznámení o výberovom konaní neumožňuje dotknutej osobe oboznámiť sa s odôvodnením príslušného rozhodnutia a prípadne brániť svoje práva.[6] Všeobecný súd v bode 48 napadnutého rozsudku správne uviedol, že pán Di Bernardo „nepoznal dôvody, pre ktoré sa jeho odborná prax považovala za nedostatočnú“. Pozorné preskúmanie korešpondencie medzi EPSO a pánom Di Bernardom potvrdzuje tento záver. Pán Di Bernardo bez znalosti konkrétnejších výberových kritérií prijatých výberovou komisiou nemohol posúdiť, či ich výberová komisia v jeho prípade správne uplatnila, a najmä či tieto kritériá protiprávne neobmedzili rámec oznámenia o výberovom konaní. Všeobecný súd sa tak nedopustil pochybenia, keď konštatoval, že možnosti obrany pána Di Bernarda boli obmedzené.

65. Na základe toho sa domnievam, že daný postup tiež bráni tomu, aby súd Únie – ktorý sa oboznámi s podrobnosťami konania až v štádiu sporu, a to výlučne na základe informácií poskytnutých účastníkmi konania –, mohol vykonať svoje preskúmanie zákonnosti dotknutého rozhodnutia. Otázkou, či a prípadne, v akom rozsahu je nedostatočné odôvodnenie procesnou vadou, ktorú však možno v priebehu súdneho konania odstrániť, sa budem zaoberať v rámci preskúmania druhého odvolacieho dôvodu.

66. Vzhľadom na predchádzajúce pripomienky sa zdá byť zrejmé, že Všeobecný súd správne pripisoval dôležitý význam konkrétnejším výberovým kritériám[7], keďže výrazne ovplyvnili sporné rozhodnutie. Ako vyplýva z listu z 10. augusta 2016, EPSO zjavne naznačil, že výberová komisia stanovila výberové kritériá, ktoré neboli uvedené v oznámení o výberovom konaní a ktoré mala v úmysle uplatniť na výberové konanie.[8] V tomto kontexte treba pripomenúť, že výberová komisia je napriek svojej diskrečnej právomoci povinná dodržiavať znenie oznámenia o výberovom konaní, ako bolo uverejnené, čo znamená, že musí postupovať na základe objektívnych kritérií, ktoré sú známe všetkým uchádzačom.[9] Konkrétne EPSO implicitne odkázal na tabuľku hodnotenia vypracovanú pred testami výberovou komisiou bez toho, aby vysvetlil zásady, na základe ktorých bola táto tabuľka hodnotenia vypracovaná, alebo spôsob, akým mala byť použitá.

67. Podľa informácií predložených v štádiu dupliky počas súdneho konania pred Všeobecným súdom vyššie uvedené kritériá pozostávali v podstate zo zoznamu povolaní zaradených do troch kategórií podľa ich relevantnosti. Zdá sa, že kritériá obsiahnuté v tabuľke hodnotenia mali slúžiť ako usmernenia pre výberovú komisiu určené na pomoc pri výkone jej diskrečnej právomoci počas hodnotenia prihlášok. Žiadosti EPSO o informácie na účely posúdenia relevantnosti odbornej praxe pána Di Bernarda v súvislosti s pracovnou pozíciou na výkon podporných prác v oblasti financií, ako aj odpoveď obsiahnutá v spornom rozhodnutí jasne preukazujú, že výberová komisia tieto kritériá na neho skutočne uplatnila, čo malo za následok, že značná časť tejto odbornej praxe nebola uznaná.[10] Keďže nemal minimálnu relevantnú prax z dôvodu, že jeho odborná prax sa týkala skôr administratívnej podpornej práce, prihláška pána Di Bernarda nebola prijatá.

6 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 8. marca 1988, Sergio/Komisia (64/86, 71/86, 72/86, 73/86 a 78/86, EU:C:1988:119, body 50 a 51), z ktorého vyplýva, že administratíva si nesplní svoju povinnosť dostatočne odôvodniť svoje rozhodnutia v rámci výberového konania, ak „sa obmedzí na parafrázovanie kritérií stanovených v oznámení o výberovom konaní“ a „neuvedie konkrétne a presnejšie kritériá prijaté výberovou komisiou“.

7 Na účely objasnenia treba spresniť, že Všeobecný súd a účastníci konania používajú pojem „kritériá (výberu)“ na označenie „tabuľky hodnotenia“ vypracovanej výberovou komisiou, ktorej fungovanie je vysvetlené v týchto návrhoch.

8 Rozhodnutie z 10. augusta 2016 obsahuje túto pasáž: „ …Výberová komisia pred začatím svojej práce *vymedzila výberové kritériá na základe konkrétnych podmienok popísaných v oznámení o výberovom konaní*. *Tieto podmienky*, ako aj popis náplne práce *sú vymedzené* so zreteľom na schopnosti požadované pre pracovné miesta, ktoré sa majú obsadiť, a v záujme služby. V dôsledku toho *výberové kritériá vymedzené v rámci výberového konania* EPSO/AST-SC/03/15, ako aj *dôraz kladený na určité skutočnosti súvisiace s odbornou praxou* odrážajú v podstate súčasné potreby prijímania pracovníkov do inštitúcií, pre ktoré je výberové konanie organizované. … Ako bolo uvedené v liste z 27. októbra 2015, v ktorom sme Vás informovali o Vašich výsledkoch, výberová komisia zastáva názor, že ste nepreukázali *splnenie všetkých podmienok prijatia*“ (kurzívou zvýraznil generálny advokát).

9 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 13. októbra 2017, Brouillard/Komisia (T-572/16, neuverejnený, EU:T:2017:720, bod 35).

10 Údaje poskytnuté pánom Di Bernardom svedčia o dvadsaťročnej odbornej praxi v oblasti, ktorá je predmetom oznámenia o výberovom konaní, kým EPSO mu uznal iba 31 mesiacov. V oznámení o výberovom konaní sa požadovala odborná prax v trvaní 36 mesiacov.

68. Z toho vyplýva, že napriek vážnym dôsledkom, ktoré malo uplatnenie výberových kritérií pre pána Di Bernarda, mu EPSO neumožnil, aby sa s nimi oboznámil, čím by mu prípadne poskytol konkrétnejšie informácie o problematických aspektoch. Rozsah odôvodnenia sa však musí posudzovať aj z hľadiska právneho záujmu na zaslaní vysvetlení, ktorý môže mať adresát písomnosti.[11] Ako Všeobecný súd správne poznamenal v bode 53 napadnutého rozsudku, Komisia uviedla dôvody sporného rozhodnutia, ktoré boli potrebné na posúdenie jeho zákonnosti, až „v priebehu konania" o žalobe a „iba postupne". Pán Di Bernardo teda mohol zaujať stanovisko k jeho údajne nedostatočnej odbornej praxi až v príliš neskorom štádiu. Všeobecný súd sa preto nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď konštatoval, že EPSO mal oznámiť výberové kritériá v dostatočnom časovom predstihu, teda v oznámení o výberovom konaní, v liste z 27. októbra 2015, alebo v každom prípade vo svojej odpovedi na žiadosť o preskúmanie z 10. augusta 2016.[12] Takýto prístup by bol o to potrebnejší, že žiadosť o preskúmanie sa musí vykladať ako žiadosť o poskytnutie individuálnych vysvetlení, ako uviedol Všeobecný súd v bode 51 napadnutého rozsudku. Treba teda zamietnuť tvrdenie Komisie, podľa ktorého pán Di Bernardo nikdy nežiadal o oznámenie výberových kritérií, pretože toto tvrdenie vedie k spochybneniu povinnosti, ktorú má EPSO voči uchádzačom výberového konania.

69. Treba konštatovať, že argumentácia Komisie poukazuje nielen na porušenie povinnosti odôvodnenia z jej strany, ale aj na logickú nesprávnosť, keďže pánovi Di Bernardovi nemožno rozumne vyčítať, že výslovne nepožiadal o informáciu týkajúcu sa aspektu, o ktorom nevedel. EPSO mal na účely splnenia svojej povinnosti pánovi Di Bernardovi vysvetliť, aké výberové kritériá neboli uvedené v oznámení o výberovom konaní a prečo jeho odborná prax nespĺňala požiadavky na pozíciu sekretár/administratívny pracovník platovej triedy SC 1 v oblasti podporných prác vo finančnej oblasti.

70. Treba tiež zamietnuť tvrdenie uvádzané Komisiou, podľa ktorého Všeobecný súd v bodoch 46 a 47 napadnutého rozsudku nesprávne usúdil, že Komisia sa nemôže odvolávať na judikatúru, podľa ktorej je výberová komisia v prípade výberového konania s veľkým počtom účastníkov oprávnená v prvej fáze odôvodniť odmietnutie výberu vo forme zhrnutia.[13] Ako Všeobecný súd správne poznamenal, výberová komisia prijíma rozhodnutie po tom, čo sa všetci uchádzači zúčastnili na vstupných testoch a skúškach, vrátane testov spôsobilosti. Po opravení týchto testov sa zostaví zoznam potenciálnych úspešných uchádzačov. V tomto štádiu bolo hlavnou úlohou výberovej komisie overiť, či uchádzači spĺňajú aj podmienky týkajúce sa ich odbornej praxe, ktoré boli stanovené v oznámení o výberovom konaní. Zdá sa však, že EPSO odložil túto úlohu na úplne posledné štádium výberového konania, čo vyvoláva pochybnosti, pokiaľ ide o primeranú organizáciu výberového konania.

71. Z tohto hľadiska sa domnievam, že pánovi Di Bernardovi tu nemožno nič vyčítať, keďže za organizáciu výberového konania je výlučne zodpovedný EPSO. Tento úrad preto musí znášať z toho vyplývajúce dôsledky, vrátane možného zvýšenia pracovného zaťaženia. Pokiaľ ide o tento posledný uvedený aspekt, zdá sa však, ako uvádza pán Di Bernardo, že v danej oblasti predmetného výberového konania bola zamietnutá žiadosť o preskúmanie iba siedmim uchádzačom. Preto úloha preskúmať sťažnosti týchto uchádzačov nemohla viesť k neprimeranému zvýšeniu pracovnej záťaže. Z toho vyplýva, že Všeobecný súd správne rozhodol, že EPSO sa nemôže odvolávať na riziko nadmernej pracovnej záťaže s cieľom zbaviť sa povinnosti riadne odôvodniť svoje rozhodnutie o nezaradení pána Di Bernarda na zoznam úspešných uchádzačov výberového konania.

11 Rozsudok z 11. júla 2013, Team Relocations a i./Komisia (C-444/11 P, neuverejnený, EU:C:2013:464, bod 120).

12 Netreba však zabúdať na to, že list z 8. júla 2016 adresovaný pánovi Di Bernardovi obsahoval odpoveď na jeho žiadosť o preskúmanie, ktorá zjavne nezodpovedala jeho faktickej situácii. Preto by sa mal tento list v zásade považovať za ďalšiu premárnenú príležitosť poskytnúť primerané odôvodnenie.

13 Rozsudok z 12. júla 1989, Belardinelli a i./Súdny dvor (225/87, EU:C:1989:309, bod 7).

72. Nemôže uspieť ani tvrdenie Komisie, podľa ktorého Všeobecný súd nerešpektoval povinnosť zachovávať tajnosť rokovania výberovej komisie, keď v bode 50 napadnutého rozsudku uložil povinnosť zverejniť výberové kritériá. Ako vyplýva z judikatúry Súdneho dvora,[14] tajnosť rokovania výberovej komisie nebráni tomu, aby objektívne výberové kritériá – v prejednávanej veci požiadavky na odbornú prax – boli oznámené uchádzačom. Preto treba toto tvrdenie zamietnuť.

73. Nesúhlasím s kritikou, ktorú vyjadrila Komisia v súvislosti s bodmi 49 až 51 napadnutého rozsudku, pričom tvrdila, že nešpecifikovaná žiadosť o preskúmanie, ktorá núti výberovú komisiu, aby poskytla podrobné vysvetlenia ku každému záznamu prihlášky, by preniesla na výberovú komisiu dôkazné bremeno o existencii odbornej praxe vyžadovanej v oznámení o výberovom konaní. Po prvé je táto kritika založená na nesprávnom predpoklade, že EPSO by mal byť oslobodený od akejkoľvek povinnosti oznamovať výberové kritériá v počiatočnej fáze výberového konania, čo sa mi zdá nezlučiteľné s požiadavkou transparentnosti, ktorá vyplýva z judikatúry.[15] Po druhé táto kritika nezohľadňuje skutočnosť, že pán Di Bernardo predložil žiadosť o preskúmanie bez toho, aby vedel, že porota vypracovala konkrétnejšie kritériá výberu, ktoré neboli uvedené v oznámení o výberovom konaní. EPSO mal príležitosť objasniť rozsah uvedených kritérií napríklad tým, že by vysvetlil, prečo činnosti, ktoré mali bližší vzťah k administratívnym podporným prácam, neboli považované za relevantné, namiesto toho, aby sa obmedzil len na potvrdenie jeho pôvodného rozhodnutia. Takýto prístup by poskytol pánovi Di Bernardovi potrebné vysvetlenia, ktoré by mu umožnili lepšie pochopiť argumentáciu výberovej komisie. Tento prístup v žiadnom prípade neznamená prenesenie dôkazného bremena, ale naopak má zabezpečiť účinnosť opravného prostriedku v administratívnej oblasti.

74. Pokiaľ ide o výhradu, ktorou Komisia Všeobecnému súdu vytýka, že si v bodoch 53 až 55 napadnutého rozsudku zamenil požiadavku odôvodnenia s dôvodnosťou tohto odôvodnenia, je potrebné najskôr uviesť, že nie je vždy ľahké vykonať v praxi jasné rozlíšenie, najmä v prípade, o aký ide v prejednávanej veci, keď sa EPSO obmedzil na to, že bez akéhokoľvek konkrétneho vysvetlenia uviedol, že odborná prax pána Di Bernarda nedosahuje minimálnu dĺžku troch rokov praxe prevažne súvisiacej s náplňou práce v oblasti podporných prác vo finančnej oblasti. Nemožno totiž vylúčiť, že takéto stručné a vágne odôvodnenie by mohlo byť predmetom analýzy z oboch týchto uhlov pohľadu. Na jednej strane ho možno považovať za nedostatočné z hľadiska rozsahu a hĺbky tvrdení, najmä so zreteľom na dôležitosť rozhodnutia EPSO pre pána Di Bernarda ako uchádzača vo výberovom konaní, čo je predmetom tohto sporu. Na druhej strane by sa takéto odôvodnenie mohlo považovať za spochybniteľné, alebo dokonca protiprávne, pretože je založené na metóde hodnotenia, ktorá má rozhodujúci vplyv na výsledok výberového konania, keďže má za následok vylúčenie niektorých odborných činností ako nerelevantných bez toho, aby EPSO vysvetlil jej fungovanie. Samotná metóda hodnotenia však nebola predmetom tohto sporu, pretože bola oznámená až v neskoršom štádiu konania.

75. Nepovažujem však za potrebné rozvinúť úvahy v tomto kontexte, pretože výhrada vznesená Komisiou je v každom prípade neúčinná, keďže spochybňuje dôvod uvedený pre úplnosť, a v dôsledku toho ju treba zamietnuť.[16] Z bodov 53 až 55 napadnutého rozsudku jasne vyplýva, že Všeobecný súd sa zaoberal výhradou týkajúcou sa nedostatočného odôvodnenia a len pre úplnosť uviedol niekoľko pripomienok k obsahu odôvodnenia bez toho, aby zaujal stanovisko k dôvodnosti rozhodnutia. Dôvody uvedené v týchto bodoch napadnutého rozsudku majú za cieľ výlučne ilustrovať skutočnosť, že sporné kritériá prijatia do výberového konania sú nevyhnutné na účely posúdenia zákonnosti sporného rozhodnutia.

14 Rozsudok zo 4. júla 1996, Parlament/Innamorati (C-254/95 P, EU:C:1996:276, bod 27).

15 Pozri judikatúru uvedenú v bodoch 61 a 64 vyššie.

16 Pozri v tomto zmysle rozsudok z 30. mája 2018, Azoulay a i./Parlament (C-390/17 P, EU:C:2018:347, body 29 a 30).

3. Predbežný záver

76. Z vyššie uvedeného vyplýva, že Všeobecný súd nestanovil neprimerané požiadavky vo vzťahu k odôvodneniu rozhodnutia prijatého Komisiou. V dôsledku toho treba prvý odvolací dôvod zamietnuť.

C. O druhom odvolacom dôvode

1. Tvrdenia účastníkov konania

77. Druhý odvolací dôvod Komisie je založený na porušení povinnosti súdu, konkrétne v bodoch 37 a 38 a 53 až 56 napadnutého rozsudku, posúdiť *ex offo* dodržanie povinnosti odôvodnenia.

78. Komisia odkazuje na judikatúru,[17] podľa ktorej v prípade „nedostatočného odôvodnenia“ možno vždy uviesť spresnenia aj v priebehu konania, čo má za následok, že žalobný dôvod neplatnosti založený na porušení povinnosti odôvodnenia by bol zbavený svojho právneho základu. Z tohto dôvodu je v prvom rade vylúčenie možnosti doplniť odôvodnenie aj v prípade jeho „takmer úplnej“ neexistencie výsledkom toho, že Všeobecný súd v napadnutom rozsudku úmyselne a bezprecedentne rozšíril obmedzenie, ktoré je však v judikatúre jasne stanovené len na prípad neexistencie odôvodnenia. Takýto pojem, ktorý judikatúra nestanovuje, je okrem toho rozporuplný a nedefinovateľný. V druhom rade je táto inovácia v judikatúre nezlučiteľná s povinnosťou súdu *ex offo* overiť, či bola dodržaná požiadavka odôvodnenia.

79. Vo vyjadrení k druhému odvolaciemu dôvodu pán Di Bernardo uvádza nasledujúce tvrdenia.

80. V prvom rade sa Všeobecný súd nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď v prejednávanej veci konštatoval, že odôvodnenie poskytnuté pred podaním žaloby zodpovedá úplne chýbajúcemu alebo „takmer úplne“ chýbajúcemu odôvodneniu. V druhom rade sa Všeobecný súd tiež nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď konštatoval, že na to, aby bolo sporné rozhodnutie dostatočne odôvodnené, malo prinajmenšom odrážať hlavnú líniu argumentácie výberovej komisie. To sa však nepodarilo v spornom rozhodnutí, ktoré bolo založené na neznámych kritériách prijatia uchádzača, oznámených až v štádiu dupliky. V treťom rade pán Di Bernardo tvrdí, že úlohou súdu Únie nie je naprávať nedostatky výberovej komisie a Komisie, ktoré neodôvodnili sporné rozhodnutie pred podaním žaloby a počas súdneho konania. Komisia okrem toho nespresnila, ktoré skutočnosti zo spisu Všeobecný súd nezohľadnil *ex offo* na účely posúdenia, či bolo rozhodnutie dostatočne odôvodnené alebo nie.

2. Posúdenie

a) Úvodné pripomienky

81. Druhým odvolacím dôvodom Komisia v podstate vytýka Všeobecnému súdu, že ju zbavil možnosti doplniť odôvodnenie sporného rozhodnutia v priebehu konania o žalobe o neplatnosť z dôvodu „takmer úplne“ chýbajúceho pôvodného odôvodnenia. Podľa názoru Komisie bol Všeobecný súd povinný zohľadniť *ex offo* osobitné kritériá pripojené k duplike, presnejšie tabuľku hodnotenia, ktorú výberová komisia vypracovala na účely posúdenia odbornej praxe uchádzačov výberového konania.

17 Rozsudky z 30. mája 1984, Picciolo/Parlament (111/83, EU:C:1984:200, bod 22); z 27. marca 1985, Kypreos/Rada (12/84, EU:C:1985:142, bod 8), a z 8. marca 1988, Sergio/Komisia (64/86, 71/86, 72/86, 73/86 a 78/86, EU:C:1988:119, bod 52).

82. Ako som preukázal v rámci svojej analýzy prvého odvolacieho dôvodu, Všeobecný súd správne konštatoval, že odôvodnenie sporného rozhodnutia nespĺňalo požiadavky judikatúry. Pre zhrnutie, Všeobecný súd v bodoch 37 a 38 a 53 až 56 napadnutého rozsudku uviedol, že pokiaľ ide o sporné rozhodnutie, chýbalo mu samotné „východisko odôvodnenia“, z ktorého by vyplývala aspoň hlavná línia argumentácie administratívy. V bode 53 napadnutého rozsudku kvalifikoval toto pôvodné odôvodnenie ako „mimoriadne stručné a neúplné“. Všeobecný súd navyše v bode 41 napadnutého rozsudku usúdil, že výberová komisia zamietla žiadosť o preskúmanie „mimoriadne stručnou formou“. Na základe týchto úvah Všeobecný súd správne dospel k záveru, že práva pána Di Bernarda boli porušené, keďže mu táto okolnosť neumožnila pochopiť dôvody, pre ktoré jeho prihláška nebola prijatá, a v prípade potreby požiadať o preskúmanie sporného rozhodnutia administratívu a/alebo súd Únie. Posúdenie skutkového stavu, ako aj výklad rozsahu povinnosti odôvodnenia administratívneho rozhodnutia sú podľa mňa právne nenapadnuteľné.

83. Napriek tomu vyvstáva v rámci druhého odvolacieho dôvodu otázka, či právo Únie predsa len umožňuje *a posteriori* napraviť nedostatok odôvodnenia, ako procesnú vadu, prostredníctvom doplnenia dôvodov v priebehu konania, a za akých okolností. Analýza tejto otázky si vyžaduje b) krátke preskúmanie judikatúry uvádzanej Všeobecným súdom a c) overenie jej súladu so zásadami stanovenými judikatúrou Súdneho dvora. Tieto zásady budú následne d) predmetom môjho posúdenia a nakoniec e) preskúmam ich správne uplatnenie v prejednávanej veci.

b) Judikatúra uvádzaná Všeobecným súdom v napadnutom rozsudku, ktorá sa týka možnosti napraviť nedostatok odôvodnenia

84. Z bodu 37 napadnutého rozsudku vyplýva, že na základe ustálenej judikatúry Všeobecného súdu, ak napadnuté rozhodnutie obsahuje pred podaním žaloby aspoň východisko odôvodnenia, má administratíva právo poskytnúť v priebehu konania doplňujúce informácie a splniť si svoju povinnosť odôvodnenia. Podľa tejto judikatúry musí z takéhoto „východiska odôvodnenia“ vyplývať aspoň hlavná línia argumentácie administratívy. Všeobecný súd v bode 38 napadnutého rozsudku vysvetlil, že „úplne chýbajúce alebo takmer úplne chýbajúce“ odôvodnenie týkajúce sa podstatných dôvodov zamietnutia sformulovaných proti pánovi Di Bernardo pred podaním žaloby nemôžu nahradiť vysvetlenia poskytnuté po podaní tejto žaloby.

85. Najskôr je potrebné zdôrazniť skutočnosť, že Všeobecný súd v tejto veci identifikoval osobitný prípad chýbajúceho odôvodnenia, ktoré považoval za „takmer úplné“. Ďalej treba konštatovať, že Všeobecný súd zjavne vychádzal z predpokladu, že odôvodnenie uvedené v spornom rozhodnutí spĺňa kritériá takéhoto osobitného prípadu, bez toho, aby vysvetlil jeho charakteristické znaky. Argumentácia Všeobecného súdu, najmä pokiaľ ide o právne dôsledky „takmer úplne“ chýbajúceho odôvodnenia, konkrétne protiprávnosť dotknutého rozhodnutia, ktorá predstavuje závažnú procesnú vadu, naznačuje, že tento prípad je prinajmenšom porovnateľný s prípadom „úplne“ chýbajúceho odôvodnenia. Chcel by som však poznamenať, že uvedený osobitný prípad sa spomína len v napadnutom rozsudku, pričom judikatúra Všeobecného súdu vrátane judikatúry uvádzanej v tomto rozsudku [18] neobsahuje žiadnu inú zmienku v tejto súvislosti. Zdá sa, že Všeobecný súd sa výslovne odchýlil od terminológie použitej v jeho judikatúre s cieľom lepšie popísať stupeň presnosti odôvodnenia obsiahnutého v spornom rozhodnutí. K tomuto bodu sa vrátim v rámci preskúmania správneho uplatňovania judikatúry.

18 Uznesenie z 8. marca 2012, Marcuccio/Komisia (T-126/11 P, EU:T:2012:115, bod 47).

c) Zlučiteľnosť zásad stanovených Všeobecným súdom s judikatúrou Súdneho dvora

86. Problém nedostatočného odôvodnenia administratívneho aktu spôsobujúceho ujmu nie je v judikatúre Súdneho dvora neznámy, keďže Súdny dvor už zaujal stanovisko k otázke, či je prípustné napraviť takúto procesnú vadu tým, že sa administratíve umožní doplniť odôvodnenie počas konania pred súdom.

87. Ako Súdny dvor pripomenul v rozsudku Neirinck/Komisia,[19] cieľom požiadavky odôvodnenia je umožniť Súdnemu dvoru vykonať preskúmanie zákonnosti rozhodnutí spôsobujúcich ujmu a poskytnúť dotknutým osobám dostatočné informácie na zistenie toho, či sú tieto rozhodnutia dôvodné, alebo či sú postihnuté vadou, ktorá umožňuje napadnúť ich zákonnosť. Z toho vyplýva, že odôvodnenie sa v zásade musí dotknutej osobe oznámiť súčasne s rozhodnutím, ktoré jej spôsobuje ujmu. Súdny dvor preto zastával názor, že neexistenciu odôvodnenia nemožno napraviť tým, že dotknutá osoba sa dozvie dôvody rozhodnutia v konaní pred Súdnym dvorom.[20] Naopak, v prípade nedostatočného odôvodnenia Súdny dvor zastával názor, že vo výnimočných prípadoch môžu dôvody uvedené počas konania spôsobiť, že žalobný dôvod založený na porušení povinnosti odôvodnenia sa stane bezpredmetným.[21] Judikatúra Súdneho dvora teda rozlišuje dva rôzne prípady, a to jednak „neexistenciu“ a jednak „nedostatok“ odôvodnenia, pričom každý z nich podlieha svojim vlastným pravidlám. Okrem toho poznamenávam, že cieľom Súdneho dvora je v každom konkrétnom prípade preskúmať, podobne ako to urobil Všeobecný súd, či predmetný administratívny akt obsahuje „východisko odôvodnenia“ alebo nie, čo mu umožňuje uplatniť príslušné pravidlá na konkrétny prípad, o ktorom rozhoduje.

88. Z predchádzajúcich pripomienok vyvodzujem, že judikatúra Všeobecného súdu[22] v podstate odráža zásady rozvinuté v judikatúre Súdneho dvora, pokiaľ ide o požiadavku riadneho odôvodnenia akéhokoľvek administratívneho aktu s cieľom zaručiť súdne preskúmanie, pri súčasnej ochrane práv adresáta, pričom jedinou výnimkou je prípad „takmer úplne“ chýbajúceho odôvodnenia, ktorý je potrebné nižšie ďalej analyzovať.

d) Posúdenie judikatúry Súdneho dvora

89. Skôr než sa budem zaoberať analýzou uplatnenia judikatúry Súdneho dvora zo strany Všeobecného súdu v prejednávanej veci, chcel by som vyjadriť podporu tejto judikatúre, ktorá je podľa mňa dostatočne rozmanitá na to, aby zohľadnila rôzne záujmy, o ktoré ide v rámci administratívneho konania, a to vzhľadom na zložitosť vecí, z ktorých každá nastoľuje širokú škálu procesných otázok, o ktorých musí súd Únie rozhodnúť. Napriek tomu by som chcel pripomenúť, že požiadavka odôvodnenia stanovená v článku 296 druhom odseku ZFEÚ a článku 41 ods. 2 písm. c) Charty základných práv Európskej únie, ktorá je tiež uvedená v článku 25 druhom odseku Služobného poriadku úradníkov Európskej únie uplatniteľného analogicky na zamestnancov, na ktorých sa vzťahujú podmienky zamestnávania ostatných zamestnancov Európskej únie (ďalej len „PZOZ“), predstavuje základnú zásadu právneho poriadku rešpektujúceho hodnoty právneho štátu, akým je právny poriadok Európskej únie, ktorému záleží na zabezpečení transparentnosti, účinnosti a legitimite svojich inštitúcií.[23] Ako Súdny dvor viackrát pripomenul,[24] Európska únia je právnou úniou, v ktorej jej

19 Rozsudok z 28. februára 2008, C-17/07 P, EU:C:2008:134.

20 Rozsudok z 28. februára 2008, Neirinck/Komisia (C-17/07 P, EU:C:2008:134, bod 50). Pozri tiež rozsudky z 26. novembra 1981, Michel/Parlament (195/80, EU:C:1981:284, bod 22); zo 7. februára 1990, Culin/Komisia (C-343/87, EU:C:1990:49, body 13 až 15), a z 23. septembra 2004, Hectors/Parlament (C-150/03 P, EU:C:2004:555, body 49 a 50).

21 Rozsudok z 28. februára 2008, Neirinck/Komisia (C-17/07 P, EU:C:2008:134, bod 51).

22 Uvádzaná v bodoch 61 a 84 vyššie.

23 Pozri v tomto zmysle SMITH, M.: Developing administrative principles in the EU: A foundational model of legitimacy? In: *European Law Journal*. Marec 2012, roč. 18, č. 2, s. 282.

24 Rozsudky z 26. júna 2012, Poľsko/Komisia (C-336/09 P, EU:C:2012:386, bod 36); z 19. júla 2016, H/Rada a Komisia (C-455/14 P, EU:C:2016:569, bod 41), a z 28. marca 2017, Rosneft (C-72/15, EU:C:2017:236, bod 72).

inštitúcie podliehajú preskúmaniu súladu ich aktov najmä so Zmluvami a všeobecnými zásadami práva. Neoddeliteľnou súčasťou právneho štátu je aj požiadavka účinnej súdnej ochrany zaručenej v článku 47 Charty, podľa ktorej osoby podliehajúce súdnej právomoci musia mať právo napadnúť na súde zákonnosť aktov Únie prostredníctvom účinného prostriedku nápravy.[25] Okrem toho treba zdôrazniť, že zmeny vykonané Lisabonskou zmluvou vo vzťahu k Zmluvám viedli k značnému prehodnoteniu požiadavky odôvodnenia,[26] ktoré Súdny dvor musí zohľadniť, najmä keď rozhoduje o takej veci, akou je prejednávaná vec, v ktorej sa zdá byť táto požiadavka zanedbaná.

90. Ako uviedol generálny advokát Ruiz-Jarabo Colomer vo svojich návrhoch vo veci Hectors/Parlament,[27] „odôvodnenie nie je zdvorilostná formula a ani obrad, ale ide predovšetkým o rozumový prvok pri výkone moci, ktorý zjednodušuje kontrolu, pričom tiež pôsobí ako nástroj predchádzania ľubovôli a ako nástroj obhajoby“. Ako už bolo uvedené vyššie, dvojaký cieľ tejto požiadavky má jednak oboznámiť dotknuté osoby s dôvodmi prijatého opatrenia, aby mohli brániť svoje práva, a jednak umožniť súdu Únie preskúmať zákonnosť dotknutého rozhodnutia.[28] Tieto dva záujmy sú neoddeliteľne spojené na účely zabezpečenia účinného prostriedku nápravy, a preto ich nemožno skúmať nezávisle jeden od druhého. Zo samotnej povahy tejto požiadavky vyplýva, že uvedeným záujmom bude najlepšie vyhovovať, ak sa odôvodnenie oznámi dotknutej osobe súčasne s rozhodnutím, ktoré jej spôsobuje ujmu, a nie až počas konania pred súdom.[29] Fáza pred podaním žaloby dáva dotknutej osobe možnosť požiadať administratívu o preskúmanie sporného rozhodnutia bezplatne a bez administratívnych prekážok. Ďalšia výhoda spočíva v tom, že samotná administratíva môže overiť, či je jej rozhodnutie v súlade s právom Únie, čím sa administratíve pripomenie jej povinnosť riadne odôvodniť svoje rozhodnutie.[30]

91. Vzhľadom na tieto úvahy je podľa môjho názoru zrejmé, že neexistencia akéhokoľvek odôvodnenia predstavuje závažnejší prípad, pretože poškodzuje tieto záujmy a v konečnom dôsledku ohrozuje právny štát. V takom prípade nemožno napraviť vadu v priebehu konania pred súdom, keďže dotknutá osoba je zbavená možnosti oboznámiť sa s dôvodmi rozhodnutia, vyjadriť svoje stanovisko a prípadne požiadať o preskúmanie. Súd Únie je zasa zbavený možnosti oboznámiť sa s vecou vo všetkých jej aspektoch, pričom má rozhodnúť o veci v poslednom stupni.

92. Naproti tomu sa mi zdá, že nedostatočné odôvodnenie si vyžaduje diferencovanejší prístup v závislosti od závažnosti porušenia požiadavky odôvodnenia. Takýmto sa zdá byť aj prístup Súdneho dvora, keďže vo svojej judikatúre uznáva, že vo „výnimočných prípadoch“ môžu dôvody uvedené počas konania spôsobiť, že žalobný dôvod založený na porušení povinnosti odôvodnenia sa stane bezpredmetným. Vzhľadom na rozmanitosť okolností, ktoré je možné si predstaviť, Súdny dvor, zdá sa, neposkytol úplný výpočet týchto „výnimočných prípadov“ a uprednostnil pružné a pragmatické uplatňovanie tohto pojmu.

25 Rozsudky z 18. decembra 2014, Abdida (C-562/13, EU:C:2014:2453, bod 45); zo 6. októbra 2015, Schrems (C-362/14, EU:C:2015:650, bod 95), a z 28. marca 2017, Rosneft (C-72/15, EU:C:2017:236, bod 73).

26 Pozri komentár C. Calliesa v CALLIES, C., RUFFERT, M.: *EUV/AEUV*. Munich: C. H. Beck, 2011, 4. vydanie, článok 296 ZFEÚ, bod 4, v ktorom zdôrazňuje skutočnosť, že článok 296 ZFEÚ rozširuje požiadavku odôvodnenia na všetky právne akty Únie, na rozdiel od pôvodného článku 253 ES, ktorý obsahoval iba taxatívny výpočet týchto právnych aktov. Podľa autora článok 296 ZFEÚ odráža zámer reformného procesu dať Únii demokratickejší inštitucionálny základ, ktorý bude bližší k občanovi v súlade so zásadami transparentnosti, efektívnosti a legitimity.

27 C-150/03 P, EU:C:2004:146, bod 41.

28 Pozri bod 61 vyššie.

29 Pozri rozsudok z 26. novembra 1981, Michel/Parlament (195/80, EU:C:1981:284, bod 22).

30 Ako uvádza generálna advokátka Kokott v návrhoch, ktoré predniesla vo veci Mellor (C-75/08, EU:C:2009:32, bod 32), „uvedenie dôvodov sa neriadi výlučne záujmami občana, ale v prvom rade znamená sebakontrolu verejnej správy a môže pomôcť zlepšiť vzťahy s občanmi. Ak je odôvodnenie presvedčivé, má potenciál ukončiť existujúce konflikty a zabrániť zbytočným právnym sporom“. Neskôr generálna advokátka Kokott v návrhoch, ktoré predniesla vo veciach Slovensko/Komisia a Rumunsko/Komisia (C-593/15 P, C-594/15 P a C-599/15 P, EU:C:2017:441, bod 95), uviedla, že „povinnosť odôvodnenia podľa článku 296 ods. 2 ZFEÚ totiž slúži práve aj na sebakontrolu správy, a tým na to, aby inštitúcia, ktorá akt prijíma, bola nútená starostlivo preskúmať podmienky prijatia opatrenia“.

93. Niektoré skutočnosti, ako sú dôvody hospodárnosti konania, by totiž mohli teoreticky zohrávať určitú úlohu, napríklad keď je zrejmé, že vada neovplyvňuje vecnú podstatu rozhodnutia, takže jeho zrušenie z dôvodu, že neobsahuje dostatočné odôvodnenie, by mohlo viesť len k prijatiu nového rozhodnutia identického z hľadiska vecnej podstaty so zrušeným rozhodnutím, ale doplneného o odôvodnenie oznámené po prvýkrát až pred Všeobecným súdom. Ako zdôrazňuje generálny advokát Fennelly vo svojich návrhoch vo veci Parlament/Innamorati,[31] výberová komisia by v takomto prípade nemala žiadnu diskrečnú právomoc. V dôsledku toho by odporca nemal legitímny záujem žiadať zrušenie dotknutého rozhodnutia pre porušenie podstatnej formálnej náležitosti. Podľa generálneho advokáta Fennellyho by sa pôvodne nedostatočné odôvodnenie napadnutého rozhodnutia nemohlo považovať za porušenie podstatnej formálnej náležitosti, ktoré by samo osebe odôvodňovalo zrušenie tohto rozhodnutia.[32] Na druhej strane, ak by odôvodnenie nebolo dostatočné ani v štádiu konania pred súdom, napadnuté rozhodnutie by malo byť zrušené z dôvodu porušenia podstatnej formálnej náležitosti.[33]

94. V tejto súvislosti by som chcel uviesť niekoľko poznámok s cieľom ilustrovať moje stanovisko. Hoci v zásade chápem tieto praktické úvahy, ktoré dokonca našli svoje vyjadrenie v niekoľkých rozsudkoch,[34] chcem znovu pripomenúť význam vyššie uvedených ustanovení[35] v právnom poriadku Únie, čo podľa môjho názoru vylučuje, že nedostatočné odôvodnenie administratívneho aktu[36] možno prirovnať k jednoduchej formálnej vade.[37] Akokoľvek lákavé sa zdajú byť vyššie uvedené úvahy, ktoré sú založené na dôvodoch hospodárnosti konania, zahŕňajú riziko, že administratíva bude vykladať „možnosť“ doplniť nedostatočné odôvodnenie v priebehu konania o žalobe o neplatnosť podľa článku 263 ZFEÚ ako „právo“ neoznámiť informácie dotknutej osobe v dostatočnom časovom predstihu alebo odložiť úlohu odôvodnenia správneho aktu, v prípade potreby až na štádium konania pred súdom. Dôsledky takejto praxe by mohli odstrániť výhody, ktoré som uviedol, a to poskytnúť adresátovi jedného z týchto právnych aktov možnosť predložiť administratíve svoje stanoviská a zabezpečiť vnútornú kontrolu zákonnosti právnych aktov prijatých týmto orgánom.[38] Navyše nemožno vylúčiť, že tento postup povedie k zvýšeniu počtu prejednávaných vecí na súdoch Únie, čo by znížilo údajné výhody spojené s dôvodmi hospodárnosti konania. To znamená, že rozdelenie právomocí medzi administratívou na jednej strane a súdmi Únie na strane druhej zakazuje, aby sa konanie o žalobe o neplatnosť stalo štádiom, v ktorom si administratíva splní voči osobe podliehajúcej súdnej právomoci jednu zo svojich najzákladnejších povinností. Okrem toho netreba zabúdať na to, že spor zahŕňa určité náklady, ako aj významné riziká pre osobu podliehajúcu súdnej právomoci, a preto sa mi zdá neprimerané od neho požadovať, aby sa musel obracať na súdy Únie s cieľom dosiahnuť adekvátne odôvodnenie rozhodnutia, ktoré sa ho týka, hoci mohol toto odôvodnenie získať vo fáze pred podaním žaloby bez toho, aby mu vznikli náklady.

31 C-254/95 P, EU:C:1996:213.

32 Návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Fennelly vo veci Parlament/Innamorati (C-254/95 P, EU:C:1996:213, bod 39).

33 Návrhy, ktoré predniesol generálny advokát Fennelly vo veci Parlament/Innamorati (C-254/95 P, EU:C:1996:213, bod 40).

34 Pozri rozsudky zo 6. júla 1983, Geist/Komisia (117/81, EU:C:1983:191); z 8. marca 1988, Sergio/Komisia (64/86, 71/86, 72/86, 73/86 a 78/86, EU:C:1988:119, bod 53), a z 19. januára 2010, Co-Frutta/Komisia (T-355/04 a T-446/04, EU:T:2010:15, bod 100).

35 Pozri bod 89 vyššie.

36 C. Callies v CALLIES, C., RUFFERT, M.: *EUV/AEUV*. Munich: C. H. Beck, 2011, 4. vydanie, článok 297 ZFEÚ, bod 34, sleduje určité tendencie v judikatúre Súdneho dvora a Všeobecného súdu, ktorých cieľom je uznať, že zrušenie administratívneho rozhodnutia môžu odôvodniť iba závažné porušenia požiadavky odôvodnenia. Zdá sa, že tento prístup vychádza z tvrdenia, podľa ktorého by nemalo žiadny zmysel zrušiť administratívne rozhodnutie, ktoré je správne, pokiaľ ide o dôvodnosť, no napriek tomu vykazuje formálnu vadu. Autor však zastáva názor, že úvahy týkajúce sa dodržiavania zásad právneho štátu podporujú vo všeobecnosti zrušenie akéhokoľvek rozhodnutia, ktoré nerešpektuje túto požiadavku odôvodnenia. M. Gellermann v STREINZ, R.: *EUV/AEUV*. 2012, 2. vydanie, Munich: C. H. Beck, 2012, bod 16, má rovnaký názor, pričom tvrdí, že len súdne preskúmanie spojené s hrozbou zrušenia môže prinútiť inštitúcie Únie náležite zohľadňovať požiadavku odôvodnenia. V najlepšom prípade možno uznať výnimku, ak je akt naozaj bez alternatívy a mal by byť prijatý okamžite po jeho zrušení.

37 Okrem toho sa zdá, že z rozsudku z 3. júla 2008, Komisia/Írsko (C-215/06, EU:C:2008:380, bod 57), vyplýva, že Súdny dvor akceptuje len výnimočne možnosť legitimizovať akty, ktoré sú v rozpore s právom Únie.

38 Generálna advokátka Kokott v návrhoch, ktoré predniesla vo veci LS Customs Services (C-46/16, EU:C:2017:247, bod 83), uvádza, že „sebakontrola správnych orgánov je možná len v obmedzenom rozsahu, ak sa dostatočné odôvodnenie uvedie až dodatočne na základe žiadosti dotknutej osoby“. Podľa generálnej advokátky „tento záver platí o to viac v prípade doplnenia odôvodnenia v súdnom konaní“.

95. Možnosť doplniť odôvodnenie v priebehu konania o žalobe o neplatnosť sa preto musí obmedziť na „výnimočné prípady“, v ktorých je nesporné, že prinajmenšom hlavné dôvody, ktoré viedli k prijatiu administratívneho rozhodnutia, boli vysvetlené jasným a jednoznačným spôsobom.[39] Treba tiež zabezpečiť, aby osoba podliehajúca súdnej právomoci nebola pri obrane svojich práv znevýhodňovaná, čo prináleží overiť súdu v každom jednotlivom prípade. Takéto znevýhodnenie možno s určitosťou predpokladať v prípade, keď dodatočné dôvody poskytnuté administratívou majú za následok zmenu podstaty právneho aktu, čím dotknutej osobe ukladajú povinnosť podstatne prispôsobiť svoju argumentáciu s cieľom primerane reagovať na nové tvrdenia. Aby sa zabránilo takejto situácii, mali by sa stanoviť prísnejšie požiadavky na formu a spôsob, akým administratíva predloží doplňujúce odôvodnenie súdu Únie. Rovnako by mal tento súd zabezpečiť, aby sa dotknutá osoba mohla vyjadriť k doplňujúcemu odôvodneniu, napríklad odročením pojednávania alebo tým, že jej umožní predložiť vyjadrenie. Podľa môjho názoru sa nedá vyhnúť tomu, že za takých podmienok sa dotknutá osoba ocitne administratívou zaskočená. V závislosti od príslušnej procesnej situácie by mal súd Únie rozhodnúť, či má zamietnuť alebo výnimočne prijať doplňujúce odôvodnenie.

96. Prístup, ktorý navrhujem, je navyše zlučiteľný s usmernením generálnej advokátky Kokott, ako to vyplýva z jej návrhov vo veci SPCM a i.,[40] podľa ktorého neexistenciu alebo nedostatok odôvodnenia v zásade nemožno napraviť tým, že dotknutá osoba sa dozvie o dôvodoch rozhodnutia v priebehu konania na súde Únie. Ako uvádza generálna advokátka Kokott, odôvodnenie rozhodnutia, ktoré spôsobuje ujmu, má súdu Únie umožniť preskúmať jeho zákonnosť, a dotknutému subjektu poskytnúť informácie potrebné na posúdenie toho, či je rozhodnutie dôvodné a či má dôvod na podanie žaloby. Generálna advokátka Kokott správne uvádza, že odôvodnenie rozhodnutia sa zdá byť neodmysliteľným predpokladom súdneho preskúmania opatrenia.[41]

97. Nevidím žiadny rozpor medzi vyššie uvedenými stanoviskami,[42] keďže vychádzajú z predpokladu, že je nevyhnutné, aby každý akt spôsobujúci ujmu obsahoval odôvodnenie, v ktorom sa uvedú všetky relevantné skutkové a právne okolnosti s cieľom umožniť preskúmanie zákonnosti, pričom nápravu nedostatočného odôvodnenia v priebehu konania na súde možno prijať len vo výnimočnom prípade. Jediným rozdielom je zmienka generálneho advokáta Fennellyho o osobitnej situácii,[43] ktorá by podľa môjho názoru mohla teoreticky predstavovať „výnimočný prípad“ v zmysle judikatúry, pokiaľ, ako som už uviedol,[44] nie je osoba podliehajúca súdnej právomoci nijako znevýhodnená pri obrane svojich práv. Takéto znevýhodnenie by malo byť za normálnych okolností vylúčené, ak predmetné administratívne rozhodnutie obsahuje aspoň „východisko odôvodnenia“, ktoré by uvedenej osobe umožnilo pochopiť hlavnú líniu argumentácie administratívy a predložiť svoje stanovisko. Podľa môjho názoru táto otázka je východiskom pre ďalšie preskúmanie správneho uplatnenia judikatúry Súdneho dvora v prejednávanej veci.

98. Pre úplnosť treba v tomto kontexte poznamenať, že Súdny dvor v rozsudku Neirinck[45] potvrdil, že k „výnimočným prípadom“ môže dôjsť pri „výberovom konaní s veľkou účasťou“, ako tomu bolo vo veci Sergio a i./Komisia,[46] a pri „verejnom výberovom konaní“, ako v prípade, ktorý viedol k veci Kypreos/Rada,[47] pričom obe situácie sa vyznačujú tým, že z praktického hľadiska nebolo možné

39 Aby som použil terminológiu podľa judikatúry Súdneho dvora. Pozri rozsudok zo 14. februára 1990, Delacre a i./Komisia (C-350/88, EU:C:1990:71, bod 15).

40 C-558/07, EU:C:2009:142.

41 Návrhy, ktoré predniesla generálna advokátka Kokott vo veci S.P.C.M. a i. (C-558/07, EU:C:2009:142, bod 61).

42 Čiže príslušné stanoviská generálnych advokátov Fennellyho a Kokott vo vzťahu k problematike týkajúcej sa možnosti, že chýbajúce alebo nedostatočné odôvodnenie môže byť neskôr napravené počas konania na súde, opísané vyššie, ako aj moje stanovisko, ktoré treba vykladať ako môj príspevok k rozvoju judikatúry Súdneho dvora.

43 Konkrétne situácia týkajúca sa administratívneho rozhodnutia postihnutého vadou, ktorá však nemá vplyv na vecnú podstatu rozhodnutia. Podľa generálneho advokáta Fennellyho nemožno takéto rozhodnutie zrušiť, ak bolo odôvodnenie doplnené v priebehu konania o žalobe o neplatnosť.

44 Pozri bod 95 vyššie.

45 Rozsudok z 28. februára 2008, Neirinck/Komisia (C-17/07 P, EU:C:2008:134, bod 57).

46 Rozsudok z 8. marca 1988, Sergio/Komisia (64/86, 71/86, 72/86, 73/86 a 78/86, EU:C:1988:119, bod 50).

47 Rozsudok z 27. marca 1985, Kypreos/Rada (12/84, EU:C:1985:142, bod 8).

poskytnúť dostatočné odôvodnenie každému účastníkovi v primeranom čase, a preto celkom výnimočne odôvodňujú skutočnosť, že administratíva poskytla pred súdom Únie také informácie, ako sú zápisnice výberových komisií. Ako však bolo uvedené vyššie,[48] Všeobecný súd v bodoch 46 a 47 napadnutého rozsudku správne konštatoval, že Komisia sa nemôže odvolávať na judikatúru, podľa ktorej je výberová komisia v prípade výberového konania s veľkým počtom účastníkov oprávnená v prvej fáze odôvodniť odmietnutie výberu vo forme zhrnutia. Z toho vyplýva, že ani jeden z týchto dvoch prípadov, ktoré odôvodňujú výnimočné prijatie doplnenia odôvodnenia v priebehu konania pred súdom, nemožno uplatniť v prejednávanej veci.

e) Preskúmanie uplatnenia judikatúry Súdneho dvora zo strany Všeobecného súdu v prejednávanej veci

99. Analýza napadnutého rozsudku poukazuje na to, že Všeobecný súd správne uplatnil zásady vyplývajúce z judikatúry Súdneho dvora, keď preskúmal, či sporné rozhodnutie obsahovalo „východisko odôvodnenia“. Ako už bolo vysvetlené, záver, ktorý sa má prijať z tohto preskúmania, určuje, či ide o „neexistenciu“ alebo „nedostatok“ odôvodnenia. Všeobecný súd odmietol, že by v prejednávanej veci išlo o takéto východisko odôvodnenia, a to z dôvodov, ktoré už boli podrobne analyzované a ktoré považujem z právneho hľadiska za nenapadnuteľné.[49]

100. Treba si však položiť otázku, či judikatúra Súdneho dvora bráni tomu, aby Všeobecný súd mohol považovať „nedostatok“ za „neexistenciu“ odôvodnenia, keď konštatoval „takmer úplne“ chýbajúce odôvodnenie, ako to tvrdí Komisia. K tejto otázke treba uviesť niekoľko pripomienok.

101. Hoci judikatúra formálne uznáva iba dva prípady, treba pripomenúť, že správna a súdna prax pozná viacero stupňov presnosti odôvodnenia právneho aktu. Súdny dvor to vo svojej judikatúre implicitne pripúšťa, keďže akceptuje viac alebo menej podrobné odôvodnenie v závislosti od kontextu, významu pre adresáta, ako aj všetkých právnych predpisov upravujúcich dotknutú oblasť. V tomto kontexte sa zdá byť nevyhnutné vykladať pojem nedostatku odôvodnenia rozmanitejším spôsobom, ktorý zahŕňa viacero stupňov presnosti, od prípadu porovnateľného s „kvázi kompletným“ odôvodnením až po „takmer úplne“ chýbajúce odôvodnenie, s ktorým sa Všeobecný súd stretol v prejednávanej veci.[50] Vzhľadom na neexistenciu presnej a spoľahlivej metódy umožňujúcej odhadnúť stupeň presnosti odôvodnenia právneho aktu sa mi zdá byť pochopiteľné, že Všeobecný súd musel pristúpiť k porovnaniu s prípadom, ktorý najviac zodpovedá skutkovému stavu, s cieľom sformulovať svoje závery jednoduchým a jasným spôsobom.

102. Podľa môjho názoru takýto prístup spadá do miery voľnej úvahy, ktorou tento súd disponuje na účely posúdenia skutkových okolností veci, a preto by sa nemal považovať za nesprávne právne posúdenie. Tento prístup nespochybňuje schematické znázornenie rôznych druhov odôvodnenia stanovené v judikatúre, ale ponúka skôr užitočné kritériá, ktoré účastníkom konania umožňujú pochopiť argumentáciu, z ktorej vychádza rozhodnutie Všeobecného súdu zrušiť sporné rozhodnutie z dôvodu, že jeho odôvodnenie nespĺňa požiadavky judikatúry.

103. Pokiaľ ide o tvrdenie Komisie, podľa ktorého Všeobecný súd nedodržal svoju povinnosť zohľadniť dodatočné informácie predložené Komisiou v priebehu konania o žalobe o neplatnosť na účely „doplnenia“ odôvodnenia predmetného administratívneho rozhodnutia, chcem konštatovať, že Komisia opäť nerešpektovala úlohu súdu Únie, keďže zjavne požaduje, aby Všeobecný súd napravil nedostatky konania výberovej komisie a Komisie, ktoré sa zdržali odôvodnenia sporného rozhodnutia pred podaním žaloby. Aj keď z judikatúry vyplýva, že nedostatočné odôvodnenie, ktoré môže byť v rozpore

48 Pozri body 70 a 71 vyššie.

49 Pozri body 62 až 68 a 81 vyššie.

50 Pozri bod 38 v spojení s bodmi 51 a 53 napadnutého rozsudku.

s článkom 296 druhým odsekom ZFEÚ, spadá pod porušenie podstatných formálnych náležitostí v zmysle článku 263 druhého odseku ZFEÚ, a navyše predstavuje dôvod, ktorý súd Spoločenstva môže, či dokonca musí, zohľadniť *ex offo*,[51] nevyplýva z toho, že súd Únie musí prijať doplňujúce odôvodnenie za každých okolností.

104. Na základe toho poznamenávam, že Všeobecný súd veľmi správne poznamenal, že odôvodnenie sporného rozhodnutia, ako aj odpovede na žiadosť o preskúmanie boli nedostatočné, pričom odmietol zohľadniť doplňujúce informácie predložené Komisiou z dôvodu omeškania tejto iniciatívy. Aj za predpokladu, že by sa odôvodnenie malo kvalifikovať len ako „nedostatočné“ (bez akejkoľvek inej osobitnej kvalifikácie), niet totiž pochybností o tom, že predloženie konkrétnejších kritérií, ktoré mali vplyv na prihlášku pána Di Bernarda,[52] v rámci písomnej časti konania pred Všeobecným súdom, sťažilo jeho obranu z dôvodu, že ho zbavilo možnosti primeraným spôsobom reagovať.[53] Ako správne uviedol Všeobecný súd, pán Di Bernardo nepoznal dôvody, pre ktoré sa jeho odborná prax považovala za nedostatočnú.[54] Okrem toho sa zdá, že mu zostávalo v zásade len pojednávanie na to, aby predložil svoje dôvody proti odôvodneniu, o ktorom sa dozvedel až po predložení dupliky.

105. Tieto okolnosti však sotva zodpovedajú zásade dodržania práv na obhajobu, ktorá predstavuje základnú zásadu práva Únie a ktorá zakazuje, aby súdne rozhodnutie vychádzalo zo skutočností a z dokumentov, s ktorými sa účastníci konania alebo ktorýkoľvek z nich nemohli oboznámiť, a teda ku ktorým sa nemohli vyjadriť.[55] Zásada rovnosti zbraní, ktorá úzko súvisí so samotným pojmom spravodlivý proces a má za cieľ zaistiť rovnováhu medzi účastníkmi konania, zabezpečujúc, aby každý dokument poskytnutý súdu mohol byť posúdený a spochybnený každým účastníkom konania, zahŕňa povinnosť poskytnúť každému účastníkovi konania primeranú možnosť uviesť svoje tvrdenia vrátane dôkazov za podmienok, ktoré ho zjavne neznevýhodňujú vo vzťahu k protistrane.[56]

106. Vzhľadom na vyššie uvedenú situáciu a v súlade s úvahami uvedenými v rámci môjho posúdenia judikatúry Súdneho dvora, najmä v bodoch 93 až 95 vyššie, preto podmienky umožňujúce výnimočne prijať doplňujúce odôvodnenie počas konania o žalobe o neplatnosť nie sú podľa môjho názoru splnené.

107. Dodržanie zásady právneho štátu totiž vyžadovalo, aby EPSO poskytol primerané odôvodnenie v samotnom spornom rozhodnutí a predložil presnejšie informácie o doplňujúcich kritériách vypracovaných výberovou komisiou v odpovedi na žiadosť o preskúmanie. Administratíva tým, že si riadne nesplnila svoje povinnosti a namiesto toho odložila splnenie tejto úlohy vo fáze konania pred súdom, bránila cieľu zabezpečiť vnútornú kontrolu. Takáto vnútorná kontrola by jej umožnila posúdiť situáciu a potvrdiť, či odôvodnenie zodpovedá požiadavkám, ktoré vyžaduje právo Únie. Okrem toho, keďže sporné rozhodnutie vykazuje vadu, ktorá je závažná z dôvodu príliš nedostatočného, či dokonca neexistujúceho odôvodnenia, pokiaľ ide o aspekt, ktorý mal pre pána Di Bernarda osobitný význam, táto vada nemôže byť napravená v poslednom štádiu konania o žalobe o neplatnosť na základe doplnenia odôvodnenia bez toho, aby boli dotknuté práva na obhajobu. V dôsledku toho je potrebné sa domnievať, že Všeobecnému súdu nemožno vytýkať, že konal s cieľom zabezpečiť ochranu práv pána Di Bernarda a pripomenul administratíve dodržiavanie podstatných formálnych náležitostí v zmysle článku 263 druhého odseku ZFEÚ.

51 Pozri v tomto zmysle rozsudky z 20. februára 1997, Komisia/Daffix (C-166/95 P, EU:C:1997:73, bod 24); z 10. júla 2008, Bertelsmann a Sony Corporation of America/Impala (C-413/06 P, EU:C:2008:392, bod 174 a citovaná judikatúra), a z 27. septembra 2012, J/Parlament (T-160/10, EU:T:2012:503, bod 17).

52 Pozri body 66 a 68 vyššie.

53 Pozri bod 64 vyššie.

54 Pozri bod 63 vyššie.

55 Pozri rozsudok z 12. novembra 2014, Guardian Industries a Guardian Europe/Komisia (C-580/12 P, EU:C:2014:2363, bod 30), a uznesenie z 12. júla 2016, Pérez Gutiérrez/Komisia (C-604/15 P, neuverejnené, EU:C:2016:545, bod 33).

56 Pozri rozsudok z 12. novembra 2014, Guardian Industries a Guardian Europe/Komisia (C-580/12 P, EU:C:2014:2363, bod 31), a uznesenie z 12. júla 2016, Pérez Gutiérrez/Komisia (C-604/15 P, neuverejnené, EU:C:2016:545, bod 34).

108. Z vyššie uvedených dôvodov sa domnievam, že Všeobecný súd sa nedopustil nesprávneho právneho posúdenia, keď odmietol zohľadniť dodatočné informácie predložené Komisiou v priebehu konania pred súdom s cieľom „doplniť“ nedostatočné odôvodnenie.

3. Predbežný záver

109. Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba druhý odvolací dôvod zamietnuť.

VI. Návrh

110. Vzhľadom na vyššie uvedené úvahy navrhujem, aby Súdny dvor zamietol odvolanie a nariadil, že Komisia znáša svoje vlastné trovy konania.